

Kannanotto hallituksen esitykseen perusopetuslain muuttamisesta 18.2.2025
Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi perusopetuslakia puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käytön osalta siten, että puhelimen käyttö oppitunnin aikana sallittaisiin vain tiettyihin laissa säädettyihin tarkoituksiin. Lisäksi koulun olisi annettava tarpeelliset järjestyssäännöt puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana.

Minna Huotilainen, kasvatustieteen professori, Helsingin yliopisto

Kouluilla on järjestyssäännöt, joiden pohjalta kouluissa käytännön tasolla toimitaan. Jos jokin asia aiheuttaa järjestyshäiriöitä, on opettajan vastuulla puuttua asiaan. Mikäli esimerkiksi puhelimien käyttö luokassa on häiritsevää, on nykyisen lainsäädännön mukaan opettajan tehtävänä kerätä häiritsevät puhelimet pois. Voidaan myös sopia, että puhelimet jätetään joka tunnin alussa niille varattuun paikkaan tai niitä pidetään lentotilassa repussa. On kuitenkin poikkeuksia, esimerkiksi jos oppilas sairastaa pitkäaikaissairautta, jonka hoito vaatii puhelimen käyttöä jopa tunnin aikana (yleisin: diabetes). Tällöin oppilaan terveysturvallisuus menee tietenkin aina oppimistavoitteiden edelle.

Koulussa on opetussuunnitelman mukaisesti käytettävä tieto- ja viestintäteknologiaa. Käytön tavoitteet ovat seuraavat:

- tieto- ja viestintäteknologian käyttö- ja toimintaperiaatteiden oppiminen
- tieto- ja viestintäteknologian vastuullinen, turvallinen ja ergonominen käyttö
- käyttö tiedonhallinnassa sekä tutkivassa ja luovassa työskentelyssä
- käyttö vuorovaikutuksessa ja verkostoitumisessa

Oppilaan siis tulisi peruskoulun aikana oppia käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa taitavasti, vastuullisesti, luovasti ja vuorovaikutteisesti. Tämän oppiminen vaatii oivalluksia myös siitä, millaista on tieto- ja viestintäteknologian huono käyttö, milloin käyttö on häiritsevää, mikä käytössä häiritsee omaa oppimista ja keskittymistä ja mikä taas muiden oppilaiden oppimista, ja mistä nämä häiriöt ja häiriytyvytydet johtuvat (algoritmisuuden ymmärtäminen käytännössä).

Puhelimen käyttö koulussa on siis omiaan tarjoamaan kokemuksia siitä, miten koukuttavien algoritmien kanssa voi oppia tulemaan toimeen ja miten omaa puhelimen käyttöä voi hallita paremmin. Opettaja voi tukea lasta ja nuorta käyttämään puhelinta hyödyllisillä ja oppimista edistävillä tavoilla, esim sanapelit, tiedonhaku, luova toiminta, vuorovaikutus, ja auttaa lasta ja nuorta huomaamaan, mitkä puhelimen käyttötavat aiheuttavat häiriintymistä, tarkkaavuusongelmia, pitkittynyttä istumista (esim välituntien aikana) ja mielenterveyden haasteita (some ja kiusaaminen).